

The 6th Meeting of the AIPA Fact-Finding Committee (AIFOCOM) to Combat the Drug Menace

10 - 14 May 2009, Le Meridien Chiang Rai Resort
Chiang Rai, Thailand

**การประชุมคณะกรรมการการศึกษาข้อเท็จจริงของ
สมาชิกรัฐสภาอาเซียนว่าด้วยการปราบปราม
ภัยคุกคามจากยาเสพติด (AIFOCOM) ครั้งที่ ๖
ในระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒
ณ โรงแรม เลอ เมริเดียน เชียงราย รีสอร์ท
จังหวัดเชียงราย**

สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliament Assembly)

ประวัติความเป็นมา

สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly : AIPA) แต่เดิมใช้ชื่อว่าองค์การรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Organization: AIPO) เริ่มก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยการริเริ่มของรัฐสภาอินโดนีเซียตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของรัฐสภาแห่งชาติในอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น เนื่องจากขณะนั้นความร่วมมือของอาเซียนนั้นมืออยู่ทุกกรอบแล้ว แต่ยังขาด

ความร่วมมือในกรอบของระดับรัฐสภาเท่านั้น ปรากฏว่าแนวความคิดของรัฐสภาสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ได้รับความสนใจจากประเทศสมาชิกอาเซียนอีก ๔ ประเทศ คือ สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และราชอาณาจักรไทย เป็นอย่างดี โดยต่างเห็นพ้องต้องกันถึงประโยชน์ของการสร้างความร่วมมือให้ใกล้ชิดในระหว่างรัฐสภาของกลุ่มประเทศอาเซียน จึงได้มีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ การจัดตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียนขึ้นถึง ๓ ครั้ง โดยในครั้งที่ ๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ลงนามเห็นชอบในธรรมนูญขององค์การรัฐสภาอาเซียนเพื่อจัดตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียนอย่างเป็นทางการนับแต่นั้นมา

ที่ประชุมสมัชชาใหญ่องค์การรัฐสภาอาเซียนครั้งที่ ๒๗ ณ เมืองเซบู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้ประกาศใช้ธรรมนูญขององค์การฉบับใหม่ โดยได้เปลี่ยนชื่อจากองค์การรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Organization: AIPO) มาเป็น สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly : AIPA) เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กร และบูรณาการการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติให้มีรูปธรรม ตลอดจนยกระดับความร่วมมือระหว่างรัฐสภาในประเทศสมาชิกอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้นปรับปรุงโครงสร้างการทำงานขององค์กร เพิ่มช่องทางการทำงานร่วมกันกับ ASEAN โดยการแลกเปลี่ยนการเข้าร่วมประชุมระหว่างประธาน AIPA และประธานคณะกรรมการประจำอาเซียน และให้อำนาจกับที่ประชุมสมัชชาใหญ่ในการริเริ่มการจัดทำกฎหมายในประเด็นที่ประเทศสมาชิกให้ความสนใจ

ร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ปัจจุบันสมาชิกของสมัชชารัฐสภาอาเซียน ประกอบด้วย รัฐสภาแห่งชาติของประเทศจากสมาชิกอาเซียน จำนวน ๙ ชาติ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐ อินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหพันธรัฐ

มาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ส่วนสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่ามีสถานะเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์พิเศษของสมัชชารัฐสภาอาเซียนเนื่องจากยังไม่มีรัฐสภา จึงส่งตัวแทนที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติโดยอนุโลม ได้แก่ สมัชชาแห่งชาติพม่า (The National Convention) ร่วมประชุม

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาไทยกับสมัชชารัฐสภาอาเซียน

รัฐสภาไทยได้จัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียนขึ้น ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภาทุกคน ซึ่งเป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง หน่วยประจำชาติไทยจะจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหน่วยฯ เพื่อทำหน้าที่บริหารกิจการของหน่วยฯ ตามข้อบังคับหน่วยประจำชาติไทยฯ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการบริหารนี้ประกอบด้วย ประธานรัฐสภาเป็นประธาน และรองประธานรัฐสภาเป็นรองประธานหน่วยโดยตำแหน่ง ส่วนรองประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ สภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา เป็นกรรมการบริหารหน่วย โดยตำแหน่ง และมีสมาชิกรัฐสภาอื่นที่ได้รับคัดเลือกรวมอีก ๑๔ คน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี

ความร่วมมือระหว่างสมาชิกรัฐสภาอาเซียนกับอาเซียน

ธรรมเนียมของ AIPA กำหนดให้สมาชิกรัฐสภาอาเซียน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และปรึกษาหารือกับอาเซียน เพื่อให้รัฐบาลและรัฐสภาของประเทศอาเซียน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาเซียนให้ร่วมมือและทำงาน ได้อย่างสอดคล้องกันมากขึ้น และเพื่อยกระดับความสัมพันธ์กับหน่วยงานของอาเซียน ประธาน AIPA และเลขาธิการ AIPA ในฐานะตัวแทนของ AIPA จึงต้องดำเนินความสัมพันธ์ และกระทำการต่าง ๆ กับอาเซียนตามแนวนโยบายของที่ประชุมสมัชชาใหญ่โดยที่ประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ ๒๗ รับแนวทางในการจัดตั้งการเข้าร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ AIPA และการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนระหว่างผู้นำอาเซียนและผู้นำ AIPA ที่เสนอโดยคณะกรรมการวิสามัญว่าด้วยการเปลี่ยนแปลง AIPO ที่มีประสิทธิภาพและบูรณาการใกล้ชิดยิ่งขึ้น

อนึ่ง เมื่อปีที่ผ่านมารัฐสภาไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะกรรมการศึกษาข้อเท็จจริงของสมาชิกรัฐสภาอาเซียนว่าด้วยการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด (AIFOCOM) ครั้งที่ ๖ ในระหว่างวันที่ ๑๐-๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ณ โรงแรมเลอ เมอริเดียน เชียงรายวีลเลอร์ จังหวัดเชียงราย โดยสามารถสรุปผลการประชุม ดังนี้

ในการประชุมครั้งนี้ มีประเทศสมาชิกเข้าร่วมประชุม ๗ ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหพันธรัฐมาเลเซีย

สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รวมทั้งประเทศผู้สังเกตการณ์พิเศษ ๑ ประเทศ คือ บรูไนดารุสซาลาม ส่วนประเทศที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า โดยประเด็นหลักของการประชุม ได้แก่ การสร้างความสอดคล้องทางกฎหมาย ๒ เรื่อง ได้แก่ ด้านการอายัดทรัพย์สินที่ได้จากยาเสพติด และด้านการควบคุมเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้นส่วนประเด็นรองของการประชุม ได้แก่ การพัฒนาทางเลือกในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

หลังพิธีเปิดการประชุมฯ โดยประธานรัฐสภา ในฐานะประธาน AIPA คณะผู้แทนได้เดินทางไปศึกษาดูงานโครงการพัฒนาทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด ณ โครงการพัฒนาโดยดุง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง พิพิธภัณฑ์หอฝิ่น และบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ

ในส่วนของการประชุมช่วงที่ ๑ เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน (ASOD) ได้รายงานสถานะยาเสพติดของอาเซียนในรอบปีที่ผ่านมา จากนั้นเป็นการรายงานสถานะยาเสพติดของประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ

ในการประชุมช่วงที่ ๒ เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการสร้างความสอดคล้องทางกฎหมายด้านการอายัดทรัพย์สินที่ได้จากการค้ายาเสพติด และด้านการควบคุมเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น

ที่ประชุมฯ เห็นพ้องกันว่าการสร้างความสอดคล้องทางด้านกฎหมายต้องคำนึงถึงการแก้ไขกฎหมายภายในประเทศ

ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ และควรมีการใช้มาตรการทางกฎหมายในด้านมาตรการการยึด อาัยต์ และริบทรัพย์สินในคดีอาญา รวมถึงมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการใช้มาตรการทางภาษี นอกจากนี้ประเทศสมาชิกต้องร่วมมือกันสร้างความสอดคล้องทางกฎหมายผ่านเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ที่ประชุม ยังเห็นว่าการสร้างความสอดคล้องทางกฎหมายเป็นเรื่องซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย และควรมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อทำงานร่วมกับคณะทำงานของ AIPA Caucus เพื่อวางกรอบในการสร้างความสอดคล้องทางกฎหมาย โดยการทำงานของ AIFOCOM และ AIPA Caucus ต้องมีความสอดคล้องกัน

สำหรับการสร้างความสอดคล้องทางด้านการควบคุมเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้นนั้น ที่ประชุม เห็นว่าต้องมีการป้องกันและควบคุมไม่ให้มีการรั่วไหลของสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ไปสู่แหล่งผลิตยาเสพติด มีการควบคุมการนำเข้า ส่งออกการผลิต การจำหน่าย และการครอบครองเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น รวมไปถึงการควบคุมการลักลอบค้าสารตั้งต้น นอกจากนี้ควรมีความร่วมมือระหว่างประเทศในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและวิธีการดำเนินงานร่วมกัน

ในประเด็นเรื่องการพัฒนาทางเลือกในการแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น ที่ประชุม สนับสนุนโครงการพัฒนาอดอยตุ่ง

และมีการอภิปรายเรื่องการฟื้นฟูและลดจำนวนผู้ติดยาเสพติด นอกจากนี้ที่ประชุมฯ ได้รับข้อเสนอขอของประเทศไทยขอให้ประเทศสมาชิก AIPA พิจารณายกเว้นภาษีสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ได้จากโครงการพัฒนาทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด

สำหรับข้อมติที่ได้จากการประชุมซึ่งจะนำเสนอต่อไปในการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๓๐ ระหว่างวันที่ ๒-๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ เมืองพัททยา จังหวัดชลบุรีต่อไป โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) AIPA จะมีส่วนร่วมในการสร้างให้อาเซียนเป็นเขตปลอดยาเสพติดในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

(๒) เสนอแนะให้มีการสร้างความสอดคล้องทางด้านกฎหมายระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกโดยเน้นด้านการอาชญากรรมที่ได้อาจมาจากการค้ายาเสพติดและด้านการควบคุมเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น

(๓) เสนอแนะให้มีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาวิธีการในการสร้างความสอดคล้องทางกฎหมายด้านยาเสพติดในกลุ่มประเทศสมาชิก และจัดหาทุนและผู้สนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศตามความจำเป็น

(๔) เสนอแนะให้รวมเรื่องการลดปริมาณยาเสพติดโครงการพัฒนาทางเลือกสำหรับชุมชนที่พึ่งพายาเสพติด การบำบัดรักษา รวมถึงการดูแลผู้ป่วยหลังการบำบัดเข้าไว้ในกลยุทธ์การปราบปรามยาเสพติดของภูมิภาค

(๕) เร่งรัดให้ประเทศสมาชิกพิจารณาเรื่องการยกเว้นภาษีสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ได้จากโครงการพัฒนาทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด

(๖) เสนอแนะให้ที่ประชุม AIPA CAUCUS เชื่อมโยงข้อมติที่ได้จากการประชุม AIFOCOM ครั้งที่ ๖ เข้าไว้ในเรื่องของการสร้างความสอดคล้องทางด้านกฎหมาย

ผลกระทบจากการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐสมาระหว่างประเทศ

การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐสมาระหว่างประเทศ ดังเช่นการประชุมคณะกรรมการการศึกษาข้อเท็จจริงของสมัชชารัฐสภาอาเซียนว่าด้วยการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด (AIFOCOM) ครั้งที่ ๖ นี้ เป็นการส่งเสริมบทบาทของรัฐสภาไทยในเวทีด้านต่างประเทศ ให้สังคมได้รับรู้บทบาทของรัฐสภาไทยในเวทีระหว่างประเทศ และบทบาทของสมาชิกรัฐสภาในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะผู้แทนรัฐสภาไทยในเวทีการประชุมระหว่างประเทศ และเป็นการผลักดันแนวคิดและท่าทีของรัฐสภาไทยในการประชุมระหว่างประเทศ และยังเป็นการผลักดันความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนการกระจายรายได้สู่สังคมเป็นผลอันเนื่องมาจากการนำเงินตราเข้าสู่ประเทศของคณะผู้แทนในระหว่างการจัดประชุม รวมทั้งนำข้อคิดตลอดจนความรู้และข้อคิดเห็นจากการแลกเปลี่ยน/จากการประชุมมาใช้เพื่อผลักดันเข้าสู่กระบวนการตรากฎหมาย เพื่อนำไปสู่นโยบายภาครัฐที่นำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติโดยรวมนั้น อย่างไรก็ตาม การเป็นเจ้าภาพจัด การประชุมดังกล่าว อาจมีผลกระทบต่อประชาชนโดยทั่วไปได้บ้าง เช่น การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมอาจทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด เป็นต้น

มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคม

ในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศแต่ละครั้ง ดังเช่นการประชุมคณะกรรมการการศึกษาข้อเท็จจริงของสมัชชารัฐสภาอาเซียนว่าด้วยการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด (AIFOCOM) ครั้งที่ ๖ นี้ ได้มีการคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับสังคม เช่น ปัญหการจราจร ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการวางแผนร่วมกันโดยตลอดเป็นระยะๆ ในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ส่วนการคัดเลือกสถานที่จัดประชุมนั้นขึ้นอยู่กับมติที่ประชุม คณะกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทยแต่ละหน่วยเป็นผู้ตัดสินใจพร้อมการกำหนดวัน และสถานที่เพื่อ

ใช้ในการจัดประชุม ทั้งนี้ การคัดเลือกสถานที่จัดประชุมได้คำนึงถึงเรื่องของความสามารถในการรองรับจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม และการรักษาความปลอดภัยในตัวผู้นำและคณะผู้แทนเป็นหลัก พร้อมด้วยปัจจัยแวดล้อมในการอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้ามายังสถานที่จัดการประชุม เพื่อให้กระทบต่อปัญหาการจราจรน้อยที่สุด โดย

๑. การเลือกใช้สถานที่จัดการประชุมกระจายไปยังส่วนภูมิภาคที่มีศักยภาพในการรองรับจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อลดปัญหาความคับคั่งของการจราจรและความไม่สะดวกที่อาจเกิดขึ้น

๒. การจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยความสะดวกการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับในการเตรียมความพร้อมการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงพิจารณาแนวทางการบริหารงบประมาณให้เหมาะสม

